

**การเดินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านสุขสำราญ**

นาง จุฬิฉัตร สังสกฤษณ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

ปฏิทินฯ สังกศกฤษณ์ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

หมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ 10 ตำบล คอนเมือง อำเภอ สีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ปิยะวรรณ กาสลัก

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกองทุนที่จัดสรรเงินทุนให้หมู่บ้าน ๆ ละ 1 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านในการประกอบอาชีพ เพื่อการสร้างงาน สร้างรายได้ และเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า โดยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและให้หมู่บ้านและชุมชนเป็นผู้ดูแลบริหารจัดการด้วยตนเอง เพื่อเป็นการสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ให้เกิดความเจริญยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ วิธีดำเนินการวิจัย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ ทำการเก็บรวบรวมได้ด้วยตนเองและจากข้อมูลที่มีผู้ทำการเก็บรวบรวมสรุปผลไว้แล้ว ในที่นี้ตัวอย่างศึกษา คือ หมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ 10 ตำบล คอนเมือง อำเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจะทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ทางสถิติ ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ จะทำการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปผลที่เกิดขึ้น ผลการวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุน มีความรู้ความเข้าใจในปัจจัยต่างๆที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ในการประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ มีแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านทำให้คนในหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีรายได้ซึ่งเป็นผลจากการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้น โดยมีคณะกรรมการจำนวน 15 คนมีสมาชิกกองทุนทั้งหมด 52 คน ปัจจุบันสมาชิกที่ได้รับการอนุมัติเงินกู้มีจำนวน 44 คน ผู้กู้ส่วนใหญ่จะดำเนินกิจกรรมการกู้เงินที่ต่างกันแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มปลูกพืช กลุ่มเลี้ยงสัตว์ กลุ่มค้าขาย ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่จะชำระคืนได้ตามกำหนดเวลาทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ในปี 2546 คาดว่าในหมู่บ้านจะมีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อหมู่บ้านนี้ในระยะยาวต่อไปในอนาคต

สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมืออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมืออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

หน้าอนุมัติ

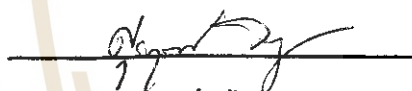
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
 สารนิพนธ์ฉบับนี้ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
 สาขาบริหารจัดการและประเมิน โครงการของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(ผศ.ดร. ปิยะวรรณ กาสลัก)

กรรมการสอบ

(อ.ดร.ศุกฤกษ์ ไทยอุดม)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
 บัณฑิตสาขาการจัดการและประเมิน โครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

(รองศาสตราจารย์ ทรงพล ทาเจริญศักดิ์)

คณะบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

25 ต.ค. 2545

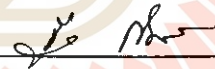
กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการและด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

ผศ.ดร. ปิยะวรรณ กาสลัก , อ.ดร. ศุภฤกษ์ ไทยอุดม ,รองศาสตราจารย์ ดร.ไทย ทิพย์สุวรรณกุล , ดร. คณิต ไข่มุกด์ , อ.สุรียา สมุทคุปต์ ดร. พัฒนา กิตติอาษา , ดร. วิศิษฐ์พร วัฒนาวาทิน และคณาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีการจัดการสำนักเทคโนโลยีสังคมมหาวิทยาลัยสุรนารี ที่ปรึกษาทางด้านวิชาการ นายสนิท เหลืองภิรมย์ นายอำเภอสีคิ้ว

นายวิระพล ปักคำไทย นักพัฒนาชุมชน 5 นายอานนท์ พลจันทิก ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลคอนเมือง นายคนอง ภาดสีภูมิ กรรมการบริหาร นายสืบวงศ์ จลาด ประธานกองทุนหมู่บ้านสุรสำราญ นายรัฐกร เลิศสุวรรณวงศ์ ที่ปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อมไทย (ปตท.) นายถาวร วงศ์ชนะ เกษตรตำบลคอนเมือง นายพนม ตีจันทิก กำนันตำบลคอนเมือง ที่ได้ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติงานในพื้นที่ ให้ข้อมูล และความสะดวกและขอขอบพระคุณที่ได้ให้ความอนุเคราะห์

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรม และส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา ซึ่งผู้ทำวิจัยประสบความสำเร็จในการเก็บข้อมูลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสุรสำราญ

(นางฐิฎิณัฐ สังสกฤษณ์)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ภูมิหลังหรือหลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	1
3. กรอบความคิดทฤษฎี	2
4. วิธีดำเนินการ	5
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ	6
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	7
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544	9
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	13
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	14
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	15
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	23
7. หลักการประเมินโครงการแบบชีพโมเดล	25
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	27
9. เอกสารหลักวิชาอื่น ๆ (ถ้ามี)	28

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	32
1. รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ	32
2. ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล	33
3. ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา	37
4. ตัวชี้วัดการประเมินโครงการ โดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา	37
5. ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีการและตัวแปรที่ศึกษา (ถ้ามี)	38
6. การแจกแจงตัวแปรและลักษณะของค่าบนตัวแปร	39
บทที่ 4. การติดตามผลการประเมินโครงการ	46
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน	46
2. ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม	51
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้	51
4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	52
5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	52
บทที่ 5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	56
1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	56
2. วิธีการดำเนินการ	56
3. ผลการดำเนินการ	57
4. อภิปรายผล	57
5. ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เห็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาส ในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากความพร้อมของหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 ที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุน รับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว ได้มีการตรวจสอบและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

เพื่อจะทราบว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านแต่ละชุมชนท้องถิ่นบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ข้างต้นมากน้อยเพียงใด จึงสมควรมีการประเมินกองทุนหมู่บ้าน โดยนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ที่เข้ามาประจำอยู่ในหมู่บ้านนั้น ๆ และเขียนเรียบเรียง รายงาน การประเมินในรูปของ “สารนิพนธ์” (Substantive Report) เพื่อแสดงให้เห็นความสำเร็จ ตลอดจนจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงของแต่ละท้องถิ่น และเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักศึกษาในด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2.1 เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านสุขสำราญ บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

2.1.1 บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และสวัสดิการของสมาชิก

2.1.2 บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนตนเอง

2.1.3 บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 มีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2.1.4 เศรษฐกิจของหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 ได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน ประชาชนในบ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 มีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.2 เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง

2.3 เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์การเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ

2.4 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบความคิดทฤษฎี หรือต้นแบบทางความคิดที่ผู้เขียนสารนิพนธ์ ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองครั้งนี้ ได้แก่ ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า “ซีพีพีโมเดล” (CIPP MODEL) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการ โดยที่อักษรมีความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก	Context	คือ	บริบทของหน่วยระบบ
I	ย่อมาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ	ผลผลิตของหน่วยระบบ

แผนภูมิข้างล่างนี้แสดงองค์ประกอบในการประเมินผลกองทุนหมู่บ้านผาแดงในรูปแบบของ “ซีพีพีโมเดล” ซึ่งมีส่วนประกอบสำคัญดังนี้

3. กรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการ

3.1 ความหมายเฉพาะของ CIPP

กรอบแนวคิดทางทฤษฎีของผู้วิจัย การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านผาแดง ผู้วิจัยเลือกใช้ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบ ที่เรียกว่า “ซีพีพีโมเดล” ตามที่ได้กำหนดไว้ในชุดวิชาการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาสารนิพนธ์ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ (สำนักมาตรฐานการศึกษา 2545:20) รายละเอียดกรอบแนวคิดทางทฤษฎีดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านได้ดังต่อไปนี้

C (Context) คือ บริบทของหน่วยระบบ ในที่นี้หมายถึงหน่วยระบบของกองทุนหมู่บ้าน

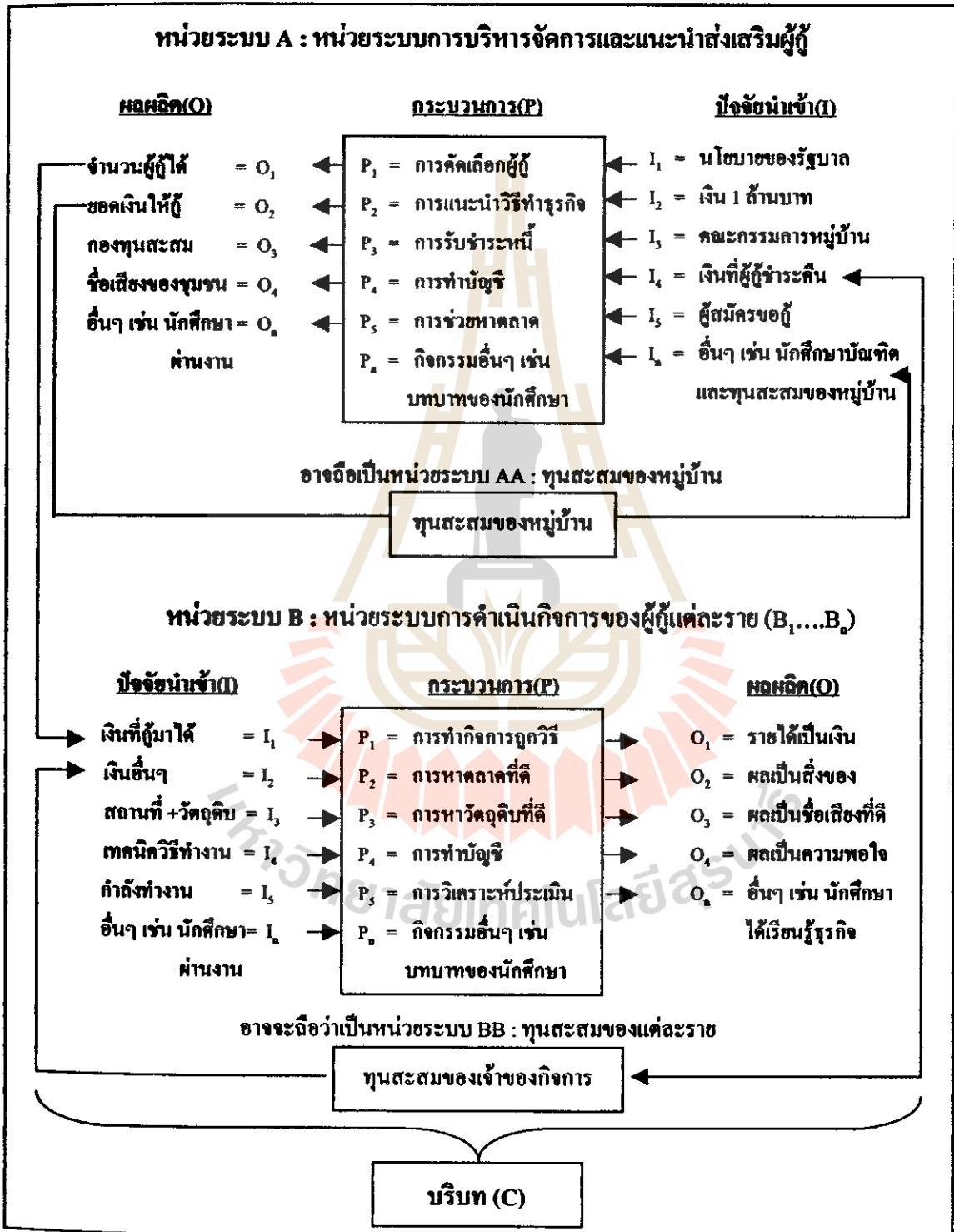
หมู่บ้านและชุมชนเมืองในบริบททางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมที่เกี่ยวข้องกับโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองระดับประเทศ และบริบททางเศรษฐกิจของชุมชนหมู่บ้านผาแดง ตำบลบ้านคอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะการประกอบอาชีพ สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ศักยภาพของชุมชน ลักษณะการดำเนินชีวิต ภาวะการเป็นหนี้สิน ผู้นำของชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชน เป็นต้น

I (Input) คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ ในที่นี้หมายถึงเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับจัดสรรตามนโยบายของรัฐบาล จำนวน 1 ล้านบาท คณะกรรมการหมู่บ้านที่ได้เลือกตั้งขึ้น เงินที่ผู้กู้ชำระคืน เงินกองทุนสะสม และอื่น ๆ

P (Process) คือ กระบวนการของหน่วยระบบ ในที่นี้หมายถึง กระบวนการของหน่วยระบบในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านผาแดงครั้งนี้จะพิจารณาจากปัจจัยดังต่อไปนี้ การคัดเลือกผู้กู้ การแนะนำวิธีทำธุรกิจ การรับชำระหนี้ การทำบัญชี การช่วยหาตลาด และกิจกรรมอื่น ๆ

P (Product) คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ ในประเมินโครงการครั้งนี้ปัจจัยผลผลิตของหน่วยระบบประกอบด้วย จำนวนผู้ได้กู้ ยอดเงินให้กู้ กองทุนสะสม ชื่อเสียงของชุมชน และอื่น ๆ

แผนภาพข้างล่างนี้ แสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “ซิฟท์โมเดล” ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

ที่มา : ปรับปรุงมาจากชุดวิชาสารนิพนธ์ (สำนักงานมาตรฐานการศึกษา 2545 :21) และชุดวิชา
การประเมินโครงการ (สำนักงานมาตรฐานการศึกษา 2545)

3.2 ภาพรวมของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้ ประกอบไปด้วย 2 ส่วนย่อย คือ

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำ ส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA ปัจฉิมนำเข้าของหน่วยระบบ A ได้แก่ นโยบายของรัฐบาล เงิน 1 ล้านบาท คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เงินที่ผู้กู้ชำระคืน และอื่น ๆ เช่น นักศึกษากองทุนหมู่บ้าน ทุนสะสมของหมู่บ้าน กระบวนการของหน่วยระบบ A ได้แก่ การคัดเลือกผู้กู้ การแนะนำวิธีทำธุรกิจ การรับชำระหนี้ การทำบัญชี การช่วยหาตลาด กิจกรรมอื่น ๆ เช่น บทบาทของนักศึกษา ผลผลิตของหน่วยระบบ A จำนวนผู้ได้กู้ ยอดเงินให้กู้ กองทุนสะสม ชื่อเสียงของชุมชน อื่น ๆ เช่น นักศึกษาผ่านงาน

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ เป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละราย มีปัจฉิมนำเข้า ได้แก่ เงินที่ผู้กู้ได้มา เงินอื่น ๆ กองทุนสะสม สถานที่/วัตถุประสงค์ เทคนิควิธีทำงาน และอื่น ๆ เช่น นักศึกษาผ่านงาน กระบวนการของหน่วยระบบ B ได้แก่ กระทำกิจกรรมธุรกิจ การหาตลาดที่ดี การหาวัตถุประสงค์ที่ดี การทำบัญชี การวิเคราะห์ประเมิน กิจกรรมอื่น ๆ ผลผลิตของหน่วยระบบ B ได้แก่ รายได้เป็นเงิน ผลเป็นถึงของ ผลเป็นชื่อเสียง ผลเป็นความพอใจ อื่น ๆ เช่น นักศึกษาได้เรียนรู้ธุรกิจ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือ หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยหาตลาดจำหน่ายสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในชุมชนท้องถิ่น

ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่

จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำการเก็บ

ข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และ บทที่

ขั้นที่ 6 ลงมือเขียนบทที่ 1, 2, 3, 4, 5 บรรณานุกรม และภาคผนวก จนสมบูรณ์

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาครั้งนี้จะได้ประโยชน์ดังนี้

- 5.1 ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 5.2 ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 5.3 ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแนวทางการวัดความสำเร็จในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ระดับหมู่บ้านและชุมชน
- 5.4 ผู้ศึกษาได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบได้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 ทั้งที่เป็นนโยบาย หลักการระเบียบต่างๆ รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีการประเมินและหลักวิชาที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง สรุปได้เป็น 9 ด้าน ดังนี้

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แห่งชาติ พ.ศ. 2544

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. หลักการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล
8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
9. หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
 - 9.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
 - 9.3 ความเข้มแข็งของชุมชน
 - 9.6 เครื่องมือองค์การการเรียนรู้
 - 9.8 ประชาคม
 - 9.9 การพัฒนาที่ยั่งยืน
 - 9.11 ธุรกิจชุมชน
 - 9.12 ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เห็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ กระจายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว หรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตาม การพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการคือ

- 1.2.1 ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 1.2.2 การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน
- 1.2.3 การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลาง

ในการพัฒนา

- 1.2.4 การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุนฯ

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

- 1.3.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างหรือเพิ่มรายได้ และสร้างสัมพันธที่ดีแก่ประชาชน

- 1.3.2 ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

- 1.3.3 เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้ และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหา

ของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

- 1.3.4 เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศรวมทั้งเสริมสร้าง

ภูมิคุ้มกันแต่ละชุมชนท้องถิ่นและสังคมโดยรวม

- 1.3.5 ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

มีระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.4.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้แนวทางนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติดังกล่าว เป็นหลักในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วย

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” หมายความว่า กองทุนในระดับชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้อง

ที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลในเขตปกครองท้องถิ่นพิเศษ และชุมชนอื่น ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 5 ให้นำรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คน ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ จำนวน อย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว ยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ข้อ 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มา

ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (2) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- (3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (4) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้งและแนวทางการบริหารงานกองทุน
- (5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- (6) ออกระเบียบที่เกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- (7) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- (8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- (9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือ ลูกจ้างของรัฐ วิชาทกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
- (10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุน ให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- (11) ปฏิบัติหน้าที่อื่นหรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะกรรมการให้นำ ข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้

ชาติของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เบี่ยงประชุม ค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุม และค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยเบิกจ่ายจากสำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนัก

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

2. สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.1 ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

2.4 ปฏิบัติงานธุรการและคณะกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะ

อนุกรรมการ

2.3 ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะ

กรรมการและของกองทุน

2.4 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้งนโยบาย และแนวทางการ

บริหารกองทุน

2.5 ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อ

เตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน

2.6 จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

กับการดำเนินงานกองทุน

2.7 พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ในการพิจารณาแผนการบริหารและจัด

การกองทุน

2.8 ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับ

นโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์การดำเนินงานกองทุน

2.9 ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

กองทุนและรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน

2.10 รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ

2.11 ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องเป็นไปตามข้อที่ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กล่าวว่

3.1 จะต้องมีการเวียนสามในสี่ครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วมประชุม

3.2 การเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มิชื้ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- 2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- 3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่คิดการพัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสี่ยงทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษ สำหรับความความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- 6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด แต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก
- 7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
- 8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิ ตามมาตรา 69 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20(3)และ20(4) ดังนี้ 20(3) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่

20(4) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 กระบวนการคัดเลือกกรรมการเป็นไปตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและวิธีการที่หมู่บ้านและชุมชนเมืองได้กำหนด ถูกต้องตามข้อ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนมีการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

4.2 คุณสมบัติกรรมการตามระเบียบกองทุนถูกต้องตามข้อของระเบียบบังคับกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหาร กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

4.3 ความรู้ประสบการณ์และความมั่นใจในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุนฯ มีตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป

4.4 มีรายละเอียดข้อบังคับในการดำเนินงานกองทุนมีการตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้ถูกต้องตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนชุมชนเมืองพ.ศ. 2544

4.4 การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนมีกลุ่มองค์กรชุมชนในหมู่บ้านหรือชุมชน ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกแล้ว

4.5 สมาชิกมีการปฏิบัติตามระเบียบครบถ้วน มีการตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้ถูกต้องกับระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4.6 มีทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4.7 เป็นหมู่บ้านที่มีผลผลิตที่เกิดจากอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน

4.8 คณะกรรมการมีการกำหนดระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งระเบียบข้อบังคับมีข้อกำหนดในเรื่อง

- 1) ข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกตาย
- 2) ข้อบังคับเกี่ยวกับการเงิน การจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- 3) ข้อบังคับเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินและชำระคืนเงินกู้
- 4) ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำบัญชีของกองทุน

4.9 มีกลุ่มองค์กรชุมชนภายในหมู่บ้าน

4.10 มีสมาชิกทั้งประเภทบุคคลและประเภทองค์กรกลุ่ม ในชุมชน

4.11 สมาชิกมีส่วนร่วมกับการกองทุนหมู่บ้านในรูปของการถือหุ้นการออมค่าธรรมเนียมเงิน

บริจาค

4.12 สมาชิกมีการฝากเงินออม

4.13 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีวิธีการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึงและมีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง

4.14 มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้ วิธีการในการควบคุมติดตามการใช้เงินกู้ และวิธีการป้องกันความเสี่ยงภัยในการให้กู้

4.15 กำหนดแนวทางในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านในด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านไว้อย่างชัดเจน

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม เสียสละ อ้ออาทร และเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพรวมทั้งอ้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญหมู่ 10 ตำบล คอนเมือง อำเภอ สีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30140 ไว้ดังนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบหมู่บ้านสุขสำราญ

2. ที่ตั้งของกองทุนเลขที่ 113 หมู่ 10 รหัสไปรษณีย์ 30140 โทรศัพท์ 0444-36180

3. ระเบียบที่ใช้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

(1) เป็นแหล่งกองทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก

(2) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะและรับเงินฝาก

(3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก

(4) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม

5. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

(1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ

(2) เงินกู้ยืมดอกหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดขึ้นจากกองทุน

(3) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า

(4)เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก

(5)เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์สมาชิก

(6)เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

6.คุณสมบัติของสมาชิก

(1)เป็นผู้ที่ทำงาน หรือพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือนก่อนการจัดตั้งกองทุน

(2)เป็นผู้มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมกองทุน

(3)เป็นผู้ที่จะปฏิบัติตามระเบียบกองทุน

(4)เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

(5)อดทน เสียสละ และเห็นแก่ผลประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ

(6)มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้นต้องไม่เกิน 1 ใน 5 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน

(7)ประพฤติตนดี ไม่เสพหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

7.การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

(1)ยื่นขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน

(2)ผู้ที่คุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

(3)คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

8.เมื่อคณะกรรมการกองทุนพัฒนาคุณสมบัติตามข้อ 6 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกจะแจ้งให้บุคคลนั้นชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และฝากเงินสัจจะภายใน 3 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

9.สมาชิกขาดพันสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่างๆดังต่อไปนี้

(1)ตาย

(2)ลาออกและอนุมัติในลาออกจากคณะกรรมการกองทุน

(3)วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

(4)ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของผู้ร่วมประชุม

(5) ใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงคนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

(6) ใจปกปิดความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมาชิก

(7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้

(8) มีลักษณะและคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

10. สมาชิกไม่มีหนี้สินหรือภาระใดๆกับกองทุนในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน อาจจะถูกขอลาออกจากความเป็นสมาชิกกองทุนได้โดยแสดงความจำเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาอนุญาตและให้ขาดจากสมาชิกภาพในวันที่คณะกรรมการกองทุนดำเนินการกองทุนอนุญาต

11. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้า คณะกรรมการกองทุนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับสมาชิก ทั้งที่เป็นปัจเจกบุคคล กลุ่มหรือองค์กรชุมชนเป็นรายๆละ 10 บาท โดยสมาชิกจะต้องชำระเมื่อได้รับการพิจารณาตามข้อ 7 และจะชำระภายใน 3 วันนับจากที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการกองทุน

12. เงินฝากสังจะ สมาชิกทุกคนจะต้องส่งเงินฝากสังจะทุกเดือนๆละเท่าๆกัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่า 30 บาทและไม่สูงเกิน 500 บาทต่อเดือน ของทุกวันที่ 7 ของเดือน และสามารถเพิ่มจำนวนเงินฝากสังจะได้ปีละหนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี พร้อมกันนี้สมาชิกสามารถถอนและปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิก

13. เงินรับฝาก สมาชิกสามารถนำเงินฝากกับกองทุนได้ในวงเงินสูงสุดไม่เกินรายละ 2,000 บาท โดยสามารถฝากได้ไม่จำกัดในวงเงินในหนึ่งเดือน และจะถอนได้ไม่เกินหนึ่งครั้งต่อเดือน โดยก่อนจะรับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี

14. สมาชิกจะพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสม มีความรู้ และความชำนาญ เพื่อเป็นคณะกรรมการกองทุน ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย จำนวน 15 คน

15. คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ประธานกรรมการกองทุน รองประธานคณะกรรมการกองทุน เลขานุการ เหรัญญิก ผู้ตรวจสอบภายในและประชาสัมพันธ์

16. กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการกองทุนเข้ารับตำแหน่งให้กรรมการกองทุนจับฉลากออกกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนกำหนด

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วย กรรมการกองทุนเท่าที่มีอยู่ และคณะกรรมการกองทุนจะจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระในระยะเวลา 30 วัน

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะ

ดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

17.คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนให้ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.

2544

18.คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับ ดูแล จักสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน
- (2) ออกระเบียบข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน
- (3) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก
- (4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

19.ประธานคณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) เป็นประธานในการประชุมและบริหารกองทุน
- (2) เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุน
- (3) แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามมติ

หรือตามที่คณะกรรมการกองทุนได้รับมอบหมาย

- (4) ปฏิบัติงานหน้าที่อื่นๆ ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการกองทุน

20.ให้รองประธานกรรมการกองทุนทำหน้าที่แทนประธานกรรมการกองทุน เมื่อประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อประธานกรรมการกองทุนมอบหมายให้ทำหน้าที่ทำการแทน

21.ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมชั่วคราวหนึ่งใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุนคนใดคนหนึ่งเป็นประธานสำหรับการประชุมคราวนั้น

22.เหรียญกึ่งกองทุนมีหน้าที่รวบรวมจกเก็บ ดูแลรักษาเงินทุนและรายได้ของกองทุนรวมทั้งการจัดทำบัญชี พร้อมทั้งควบคุมการใช้จ่ายเงินกองทุนให้เป็น ไปอย่างรอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุด

23.เลขานุการกองทุนมีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไป นักประชุมกรรมการกองทุนจดและทำบันทึกรายงาน การประชุม ตลอดจนจกรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน

24.ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่ตรวจสอบบัญชี กำกับ ดูแล เงินกองทุนให้ปฏิบัติตามมติที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

25.ประชาสัมพันธ์มีหน้าที่ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกและหน่วยงานอื่นๆ

ที่เกี่ยวข้อง

26.กรรมการกองทุนอื่นๆ ให้มีหน้าที่ตามคณะกรรมการกองทุนกำหนดมอบหมาย

27.คณะกรรมการกองทุนต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ต้องมีกรรมการกองทุนเข้าประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็นประธานอาจจะเรียกประชุมมากกว่า 1 ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าประชุมอย่างน้อยถึงหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบองค์ประชุม

28.การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากและกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง ในกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งหรือเป็นผู้ชี้ขาด

29.ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมดังต่อไปนี้

- (1) การพัฒนาอาชีพ
- (2) การสร้างงาน
- (3) การสร้าง และ/หรือ เพิ่ม รายได้
- (5) ลดรายจ่าย

30.การอนุมัติเงิน สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

31.ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินตามข้อ 29 (1) (2) (3) และ (4) ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือ เป็นโครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเป็นไปได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

32.วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ 29 (1) (2) (3) และ (4) ให้แก่สมาชิก รายหนึ่งในวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่า 20,000 บาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกิน 50,000 บาท

33.การดำเนินงานตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนินการที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานตามความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

34.การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทจะต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตาม

แบบและเงื่อนไขตามที่กำหนด

35.หลักประกันเงินกู้ มีข้อกำหนด ดังนี้

(6)เงินกู้ตามข้อ 29 (1) (2) (3) และ (4) ต้องใช้สมาชิกของกองทุนจำนวนสองคนเป็นผู้

ค้ำประกัน

36.การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้สำหรับเงินกู้กำหนดพร้อมดอกเบี้ย ภายใน 1 ปี

37.อัตราคอกเบี้ย

(1) อัตราคอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 6 ต่อปี

(2) คอกเบี้ยเงินฝาก ร้อยละ 5 ต่อปี

38.ค่าปรับ ในกรณีผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 0.5 ต่อวัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุน

39.การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของคณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรได้ ดังนี้

(1) เป็นเงินปันผลค่าหุ้น

(2) เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้กู้

(3) เป็นเงินตอบแทนและคณะกรรมการกองทุน

(4) เป็นทุนการศึกษาและการพัฒนาอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน

(5) เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน

(6) เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก

(7) เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน

40.กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝากและบัญชีค่าใช้จ่ายกองทุนอย่างรอบคอบ เดือนละหนึ่งครั้ง แล้วตีพิมพ์ประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุนให้สมาชิกทราบ โดยมีประเภทบัญชีเราจะต้องดำเนินการจัดทำ ดังนี้

(1) บัญชีเงินฝากออมทรัพย์

(2) รายรับและรายจ่ายของกองทุน

(3) สินทรัพย์และหนี้สินของทุน

41.คณะกรรมการกองทุนจะตรวจสอบบัญชีกองทุน และรายงานการตรวจสอบบัญชี ต่อคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานกองทุน ทุก 3 เดือนและทุกรอบปี พร้อมทั้งแสดง บัญชีกำไร ขาดทุน และงบดุลในบัญชีที่ล่วงมาภายใน 120 วัน นับตั้งแต่วันสิ้นปีบัญชี

42. ให้คณะกรรมการกองทุนนัคประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โคนมีวาระการประชุม ดังนี้

- (1) ประธานกล่าวเปิดการประชุม
- (2) เรื่องแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- (3) รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- (4) พิจารณาเรื่องที่ค้างในที่ประชุมครั้งก่อน
- (5) เสร็จญูกรายงานฐานะทางการเงิน
- (6) วาระที่ต้องพิจารณา
- (7) เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)
- (8) สรุปผลและปิดการประชุม

บทเฉพาะกาล

43. บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับและรายละเอียดต่างๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ระเบียบใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแก้ไขหรือยกเลิก

44. ภายใน 1 ปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการดำเนินงานตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

45. ให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการกองทุน

1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน สำหรับการลงทุนเพื่อ พัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็น เร่งด่วน และสำหรับนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้าน

2) เสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และ บริหาร การจัดการเงินทุนของตนเอง

3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านในการเรียนรู้ การสร้าง และ พัฒนาการความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและเสริมสร้างเศรษฐกิจ พอเพียงในหมู่บ้าน

4) กระตุ้นเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทาง เศรษฐกิจทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน

5) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน

5) ส่งเสริมคุณธรรม 5 ประการแก่สมาชิก คือ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจกัน

5.3 แหล่งที่มาของกองทุน

จากนโยบายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของรัฐบาลถือเป็นนโยบายสำคัญยิ่ง ในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน โดยรัฐจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง โดยอาศัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

5.4 คุณสมบัติของสมาชิก

สมาชิกกองทุนได้แก่ บุคคลธรรมดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีคุณลักษณะต้องห้าม ดังนี้

1) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในหมู่บ้านที่ตั้งสำนักงานและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุไม่น้อยกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ หรือเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยการสมรสตามกฎหมาย หรือ

2) เป็นกลุ่มหรือองค์กรชุมชนในหมู่บ้านที่ตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทาง เศรษฐกิจและดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องกันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

3) เป็นสมาชิกหรือเป็นผู้ดำเนินการของกลุ่มสหกรณ์ หรือองค์กรที่มีการบริหารจัดการเงินกองทุนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน

4) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนดขึ้นและไม่มีพฤติกรรมอันขัดต่อหลักการและวัตถุประสงค์ของกองทุน

5) เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นชอบให้รับเข้าเป็นสมาชิก

6) ไม่เป็นผู้วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นผู้ไร้ความสามารถ

5.5 การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกต้องยื่นคำขอตามแบบฟอร์มของกองทุน โดยสมัคร ณ สำนักงานกองทุนหมู่บ้าน

5.6 การฟื้นฟูสภาพจากการเป็นสมาชิก

สมาชิกภาพย่อมสิ้นสุดลงเมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก และคณะกรรมการกองทุนอนุมัติให้ลาออก
- 3) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามในการเป็นสมาชิก
- 4) ขาดการส่งเงินตักจะ โดยไม่แจ้งเหตุผล และไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองทุนติดต่อกันเกินหกครั้ง

5) เป็นผู้ได้กระทำการอันเป็นเหตุให้เกิดการเสื่อมเสียต่อการลงทุน และที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วมประชุม

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามวรรค 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

6.1 สมาชิกที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคลในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองที่ประสงค์จะขอเงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

6.2 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้อย่างหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้อย่างใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้อย่างหนึ่งไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ถูกเงินให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

6.3 ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอกู้ทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงิน ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคนเป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนทราบ โดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าใน

บัญชี ผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

6.3 คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกร้อยหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลหรือทรัพย์สิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

6.8 คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็น อัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจรรยาบรรณ และสภาพ เศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่า ตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

6.12 การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความ เหมาะสมของสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทน ให้ผู้กู้ชำระให้ แล้วเสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา

การชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงิน ไปลงทุนจะต้องนำเงินส่ง คืน ณ ธนาคารและนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุน ไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

6.15 ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินกู้ พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตาม เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาผู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุน กำหนดไว้อย่างแน่นอน สำหรับจำนวนเงินที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการ ชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กูรายหนึ่งรายใดก็ ได้ เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง หรือ ดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

6.19 ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ในการขอกู้เงินหรือเมื่อมีหลักฐาน อันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงิน ไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะ กรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืน เต็มจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้ซึ่งนำเงิน ไปใช้นอก กรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภายในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากวัน ยกเลิกสัญญา

สมาชิกซึ่งที่ประชุมมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามวรรคสอง ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็น

สมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

กรณีกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 มีเกณฑ์สำหรับการพิจารณาเงินกู้ ดังนี้

- 1) พิจารณาโครงการของผู้กู้
- 2) สถานภาพของผู้กู้ว่ามีรายได้อย่างไร มีรายได้พร้อมที่จะส่งเงินคืน (พร้อม

คอกเบี้ย)

- 3) ความจำเป็นของสมาชิก

3) พิจารณาความสำคัญของโครงการ และต้องเป็นสมาชิกของกองทุนในหมู่บ้าน บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 เท่านั้น

- 5) ความเหมาะสมของวงเงินกู้

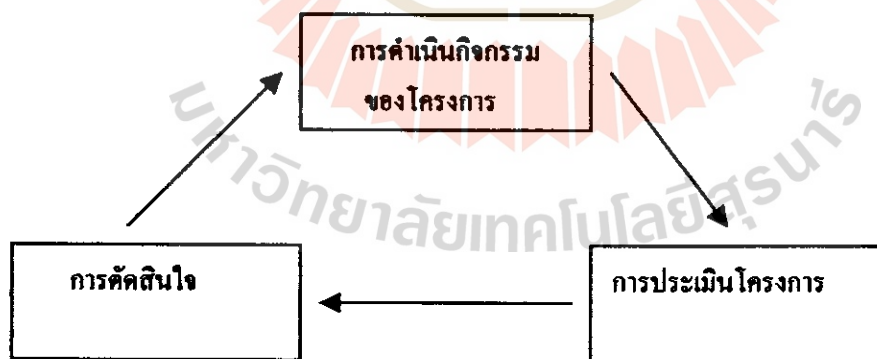
- 6) ระยะเวลาการส่งเงินคืน

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินของชีพท์โมเดล

รูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล

อุดม จักรพันธ์ และคณะ (2545) ได้สรุป “รูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล” ในหนังสือชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา ดังนี้

แนวคิดและรูปแบบการประเมินชีพท์ ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) สตัฟเฟิลบีม กล่าวว่า “การประเมิน เป็นกระบวนการของการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ” โดยมีแนวคิดพื้นฐาน คือ

แผนภูมิที่ 1 ความคิดพื้นฐานการประเมินของสตัฟเฟิลบีม สตัฟเฟิลบีม ได้จำแนกขั้นตอนของการประเมิน เป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดหรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

สตีฟเฟิลบิม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมิน ว่ารูปแบบการประเมินแบบซิพท์ (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนว่าการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของ 10.ความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการ โครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการขยาย เลิก ขยายหรือปรับเปลี่ยนโครงการ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน มีดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

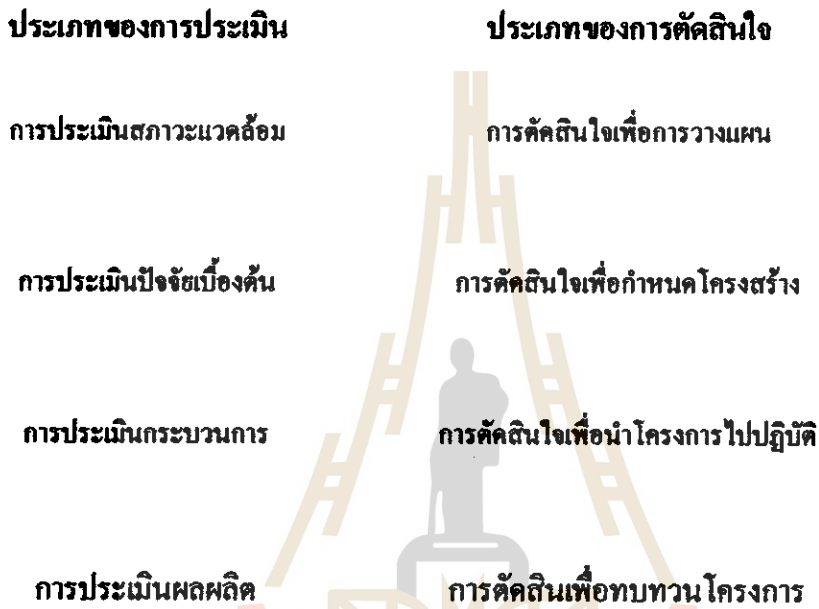
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ได้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนของการดำเนินการ โครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ล้มเลิกหรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ถ้มเลิกหรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

สต๊อฟเฟิลบีม ได้นำเสนอแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจและประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ ดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจของสต๊อฟเฟิลบีม

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้กรอบความคิดทฤษฎีในการประเมิน โดยใช้รูปแบบของการประเมินแบบ จีพีพี โมเดล ดังกล่าวแล้ว

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนและโครงการแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การ

เงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ เพื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะได้มีการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ การติดตามประเมินผลและส่งเสริมการพัฒนา นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งเป็นการสร้างเสริมกิจกรรมของนโยบายที่มีอยู่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

9. หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

9.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

การพัฒนา (DEVELOPMENTS) เป็นกระบวนการของการทำให้เปลี่ยนแปลงที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของโครงการพัฒนาชนบทการมีส่วนร่วมต้องเป็นไปในรูปที่ผู้รับการพัฒนาเข้ามามีส่วนกระทำให้เกิดการพัฒนา มิใช่เป็นผู้รับการพัฒนาตลอดไปทั้งนี้เป็นการเกื้อหนุนให้เกิดการพัฒนาที่แท้จริงและถาวร

การมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ใช่หมายความว่าเพียงการดึงประชาชนเข้ามาทำกิจกรรมต่างๆตามที่ผู้นำท้องถิ่นคิดหรือจัดทำขึ้นเพราะแท้จริงแล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนต่าง ๆ มีกิจกรรมและวิธิตำเนินงานของคนอยู่แล้ว

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา คือ การที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่นอันเป็นกระบวนการขั้นตอนของการวางแผนในการพัฒนามืองถิ่นที่อยู่อาศัยในการดำรงชีวิตของตน นอกจากนั้นหลังจากที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์และแผนงานร่วมกันและปฏิบัติงานตามแผนงานของโครงการดังกล่าวร่วมกันแล้วยังมีส่วนในการรับประโยชน์จากการบริหารรวมทั้งการมีส่วนร่วมในการควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น ซึ่งอาจจะนำไปสู่ ความเข้มแข็งของชุมชน

ชุมชนเข้มแข็ง คือ ชุมชนที่ศักยภาพ มีความรักความสามัคคี จงรักภักดีชุมชนทุกคนไม่เรียนรู้มุ่งพัฒนาตนเอง ให้มีพลังความคิดพลังสติปัญญา เพื่อการพึ่งพาตนเองในทุกด้าน รู้จักวางแผนจัดการทรัพยากรแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ทุกคนมุ่งหวังประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ชุมชนมีเสถียรภาพมีสันติสุข และมีคุณธรรมนำชีวิต

ลักษณะของชุมชนเข้มแข็ง

1. เป็นชุมชนเรียนรู้ (LEARNING ORGANIZATION)
2. เป็นที่รู้จักการจัดการ (COMMON MANAGEMENT)
3. เป็นชุมชนที่มีจิตวิญญาณ (SPIRITUALITY)
4. เป็นชุมชนที่มีสันติภาพ (PEACEFUL)

9.2 เครื่องข่ายองค์กรการเรียนรู้

เครือข่ายองค์กรชุมชนเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านในชุมชนนั้น ๆ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชน รูปแบบการรวมกลุ่มของชาวบ้านมีหลายรูปแบบ บางองค์กรเกิดจากการจัดตั้งอย่างเป็นทางการ โดยรัฐ หรือ ไม่เป็นทางการ โดยองค์กรพัฒนาเอกชนเข้าไปสนับสนุน การรวมกิจกรรมที่คล้ายกันเป็นกลุ่มก้อนหรือรวมปัญหาหลาย ๆ เข้าด้วยกันเช่นปัญหาจากนโยบายรัฐ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาเกี่ยวกับผลผลิตการเกษตร เป็นต้น

เครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ เป็นลักษณะการรวมกลุ่มของชาวบ้านเกิดจากความสนใจหรือมีกลุ่มสนใจ จนกลายมาเป็นการศึกษาร่วมกันและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในที่สุดกระบวนการดังกล่าวที่เกิดขึ้นนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นการเกิดกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนหรือขององค์กรชุมชน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญอีกประการหนึ่งของการพัฒนาชุมชน

9.3 ประชาคม

เวทีประชาคม คือ พื้นที่สาธารณะ (PUBLIC SPACE) หรือสถานที่ที่ทุกคนสามารถมาพบปะรวมตัวกัน เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยน ถกแถลงข้อมูล ความคิดเห็นคุณค่า อุทิศการแก้ปัญหา วางแผน ทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือชุมชน

อาจเป็นเวทีการประชุมที่มีรูปแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เช่น การสนทนาแลกเปลี่ยนที่ศาลาวัด หรือพบกันเป็นบางครั้งก็ได้

การพูดคุยในเวทีประชาคม เป็นบรรยากาศของความร่วมมือมิตรภาพและสัมพันธ์ภาพที่เท่าเทียมกันเกิดความกลมกลืน สนิทฉันท์ (HARMONY)

บทบาทผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม

- ช่วยกันหาข้อมูล ให้ข้อมูล ประสพการณ์ ความคิด
- ร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ประมวลความคิด รวมยอดสรุป
- ร่วมรับผิดชอบการจัดการแลกเปลี่ยนในเวทีให้เป็นไปตามกำหนด
- ค้นหาความคิดร่วมของกลุ่ม
- ช่วยกันกำหนดกิจกรรมที่เป็นความคิดเห็นร่วมมอบหมายกิจการนำไปสู่

การปฏิบัติ

9.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน (SUSTAINABLE DEVELOPMENT)

การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง รูปแบบการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรที่มีการจัดการการใช้ประโยชน์ ที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างเหมาะสมไม่ก่อให้เกิดภาวะ ความเสี่ยงแก่คนรุ่นหลัง

การพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย

1. ความคงอยู่อย่างยืนยาว (PERPETUNITY)
2. ความเหมาะสม (OPTIMIZATION)
3. การจัดการ (MANAGEMENT)
4. การพัฒนาที่ยั่งยืน (BOUNDARY)

9.7 ธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชน คือ กิจกรรมที่บุคคลหรือองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจกรรม หรือช่วยดำเนินงานบางส่วนหรือทั้งหมด โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ มีการเรียนรู้ และการจัดการร่วมกันเพื่อดำเนินการในกิจกรรมการผลิต การแปรรูปการค้า และการบริการที่มุ่งพัฒนา เศรษฐกิจของชุมชนไปอย่างสอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของ ชุมชน อันจะนำไปสู่ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ลักษณะของธุรกิจชุมชน

1. เป็นธุรกิจขนาดเล็ก มีความคล่องตัวในการบริหาร
2. รายได้จากยอดขายในระยะเริ่มต้นไม่มากนัก
3. ดัชนีทุนในการดำเนินการต่ำ
4. การติดต่อและการให้บริการกับลูกค้าเป็นไปอย่างใกล้ชิด
5. การเริ่มต้นธุรกิจทำได้ง่าย

ประเภทของธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนก็เหมือนกับธุรกิจทั่วไปที่มีการจัดแบ่งธุรกิจออกเป็นประเภทตาม การประกอบการ 4 ประเภท คือ

1. ธุรกิจผลิต หมายถึง การผลิตสินค้าโดยการนำเอาวัสดุหรือสินค้าบางชนิด มาแปรสภาพให้เป็นสินค้าใหม่ มีรูปแบบใหม่
2. ธุรกิจค้าปลีก หมายถึง กิจกรรมที่ทำการขายสินค้าให้ถึงมือผู้บริโภค ณ จุด ที่ทำการขาย

3. ธุรกิจค้าส่ง หมายถึง กิจการที่ดำเนินการรับซื้อสินค้าจากผู้ผลิตเป็นจำนวนมาก ๆ และนำสินค้านั้นมาขายต่อให้กับพ่อค้าปลีกหลาย ๆ รายต่อไป

4. ธุรกิจบริการ หมายถึง การรวมกลุ่มของสมาชิกเพื่อประกอบธุรกิจบริการ คือ สินค้าที่ไม่สามารถจับต้องได้แต่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ ความสำคัญของธุรกิจชุมชน

1. เปิดโอกาสให้มีการประกอบการ
2. ก่อให้เกิดการว่างงานในท้องถิ่น
3. ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม
4. สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน
5. ลดปัญหาสังคมที่เป็นภัยคุกคามประเทศชาติ

9.8 ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

ให้จัดทำบัญชีและรายงานแยกเป็น 2 ชุด ตามกิจกรรมของกองทุน คือ กิจกรรมกองทุน 1 ด้านบาท และกิจกรรมเงินออมของสมาชิกกองทุนครั้งที่มีการรับจ่ายเงิน ให้บันทึกบัญชีควบคุมให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อประโยชน์ดังนี้

เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่รับผิดชอบบริหารจัดการเงินกองทุนใช้ควบคุมการรับจ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

1. เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินประจำเดือนและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องให้สมาชิก และสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติใช้ในการติดตามผลการดำเนินงาน

2. เพื่อจัดทำรายงานการเงินประจำปี แสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุนส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการตำบลตรวจสอบ และรายงานผลให้คณะกรรมการทราบ พร้อมกับประกาศเปิดเผยให้ประชาชนทราบและสมาชิกทราบ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษา ray กรณ์ เฉพาะ หมู่บ้านใหม่ตำโอง ซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีการดำเนินการประเมินดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้คือ ซิปท์โมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน 4 องค์ประกอบทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้ถ้) ดังนี้

1.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม (CONTEXT EVALUATION) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้ถ้)

1.2 การประเมินปัจจัย (INPUT EVALUATION) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้ถ้)

1.3 การประเมินกระบวนการ (PROCESS EVALUATION) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้ถ้)

1.4 การประเมินผลผลิต (PRODUCT EVALUATION) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้ถ้)

2. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน

2.1 วิธีการที่ใช้ในการประเมินเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1) การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมหลักการพื้นฐานของ

2) การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.)

3) การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

4) การศึกษาเจาะลึก ray กรณ์ จากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 6 รายที่มีวัตถุประสงค์การกู้ที่แตกต่างกัน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่างๆ(ปร.) และแบบเก็บ

ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการสังเกตและสัมภาษณ์มีดังนี้

- 1) แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน (ปร.1)
- 2) แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน (ปร.2)
- 3) แบบรายงานความรู้ความเข้าใจทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(ปร.3)

- 4) แบบรายงานปฏิบัติงานรายเดือน (ปร.4)
- 5) แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง(ปร.5)
- 6) แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง(ปร.6)
- 7) แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ใน

ทัศนะของประชาชน (ปร.7)

- 8) โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (ปร.8)
- 9) แบบบันทึกการสัมภาษณ์ (ปร.9)
- 10) แบบสรุปแบบเรียนชุมชนหมู่บ้าน (ปร.10)
- 11) แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี (ปร.11)
- 12) การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บท (ปร.12)

2. ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล

2.1 ตัวชี้วัด(ชั้นบริบท)ของหน่วยระบบAและB

ในการกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ผู้ทำสารนิพนธ์ได้กำหนดตัวชี้วัดตามกรอบความคิดทฤษฎีเชิงระบบหรือตามกรอบการประเมินแบบซิพป์โมเดล (CIPP Model) ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 1

ตัวชี้วัดของระดับหมู่บ้าน (A)

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน
2. สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน
3. สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน
4. วัฒนธรรมประเพณี
5. โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร
6. ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มของชาวบ้าน
7. โครงการพัฒนาที่ผ่านมา
8. ความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

ตัวชี้วัดของระดับรายบุคคล(B)

1. อาชีพเดิม
2. สมาชิกในครอบครัว
3. สภาพการอยู่อาศัย
4. รายได้ของครอบครัว
5. หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงิน

2.2 ค่าวชีวิต(ขั้นปัจจัย)ของหน่วยระบบ A และ B

ค่าวชีวิตของระดับหมู่บ้าน (A)

1. นโยบาย ระเบียบแนวทางปฏิบัติ
2. การประชาสัมพันธ์
3. คณะอนุกรรมการระดับอำเภอ
4. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
5. การเตรียมความพร้อมของชาวบ้าน

ค่าวชีวิตของระดับรายบุคคล(B)

1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับ
2. จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้
3. วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ
4. สถานที่ วัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ
5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ
6. จำนวนแรงงาน

2.3 ค่าวชีวิต(ขั้นกระบวนการ)ของหน่วยระบบ A และ B

ค่าวชีวิตของระดับหมู่บ้าน (A)

1. การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน
2. การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน
3. ระบบบัญชีกองทุน
4. กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
5. การรับสมัครสมาชิก
6. การหมดสมาชิกภาพของสมาชิก
7. ประเภทสมาชิก
8. การทำทะเบียนสมาชิก
9. กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน
10. ขั้นตอนการขอกู้เงิน
11. การคัดเลือกผู้กู้
12. การโอนเงินให้กู้
13. การชำระหนี้
14. การส่งเสริมการใช้เงินกู้
15. แนะนำวิธีทำธุรกิจ
16. การช่วยหาตลาด
17. การตรวจสอบการใช้เงินกู้
18. การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

ค่าวชีวิตของระดับรายบุคคล(B)

1. การใช้จ่ายเงินกู้
2. การหาความรู้เพิ่มเติม
3. การหาตลาด
4. การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน

19.การจัดสรรผลประโยชน์

20.การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน

2.4 ตัวชี้วัด(ขั้นผลผลิต) ของหน่วยระบบ AและB

ตัวชี้วัดของระดับหมู่บ้าน (A)

1.จำนวนสมาชิกกองทุน

2.จำนวนผู้ได้เงินทุน

3.ยอดเงินที่ให้อู่

4.จำนวนผู้ชำระคืน

5.ยอดเงินที่มีการชำระคืน

6.กองทุนสะสม

7.การให้เงินตามวัตถุประสงค์

8.ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน

9.การเกิดเครือข่ายปฏิบัติของกองทุน

10.การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง

11.ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

ตัวชี้วัดของระดับรายบุคคล(B)

1.ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้

2.ผล โดยตรง

3.ผล โดยอ้อม

2.5 แหล่งข้อมูล(ขั้นบริบท) ของหน่วยระบบ Aและ B

แหล่งข้อมูลของระดับหมู่บ้าน (A)

1.ชาวบ้านผู้นำชุมชนผู้อาวุโส ผู้นำชุมชน

2.ข้อมูลที่บ้านทึ่กไว้

3.สถานีอนามัยโรงเรียน เกษตรอำเภอ

4.ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูลของระดับรายบุคคล(B)

1.สมาชิกกองทุน

2.หมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินทุน

3.สมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินทุน

2.8 แหล่งข้อมูล(ขั้นปัจจัย) ของหน่วยระบบ Aและ B

แหล่งข้อมูลของระดับหมู่บ้าน (A)

1.ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

2.ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและ

ชุมชนเมืองแห่งชาติ

3.ชาวบ้านผู้นำชุมชนและพัฒนาชุมชน

4.ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

5.ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน

แหล่งข้อมูลของระดับรายบุคคล(B)

1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินทุน

6.เอกสารประชาสัมพันธ์

7.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

8.บันทึกกองทุนหมู่บ้าน

2.11 แหล่งข้อมูล(ขั้นกระบวนการ) ของหน่วยระบบ Aและ B

แหล่งข้อมูลของระดับหมู่บ้าน (A)

- 1.คณะกรรมการกองทุน
- 2.สมาชิกกองทุนและชาวบ้าน
- 3.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน
- 4.เอกสาร โครงการขอกู้
- 5.สมาชิกกองทุนที่ได้รับเงินกู้
- 6.หลักฐานการ โอนเงิน,บัญชีกองทุน
- 7.เอกสารจัดทำรายการ
- 8.บันทึกกองทุน

แหล่งข้อมูลของระดับรายบุคคล(B)

- 1.สมาชิกกองทุนที่ได้รับเงินกู้
- 2.บัญชีการใช้จ่ายเงิน

2.8 แหล่งข้อมูล(ขั้นผลผลิต) ของหน่วยระบบ Aและ B

แหล่งข้อมูลของระดับหมู่บ้าน (A)

- 1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- 2.ระเบียบสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
- 3.บัญชีสมุดทูกหนี้
- 4.บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม
- 5.สมาชิกและชาวบ้าน
- 6.บันทึกกองทุน
- 7.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

แหล่งข้อมูลของระดับรายบุคคล(B)

- 1.สมาชิกกองทุนที่ได้รับอนุมัติ

2.9 วิธีเก็บข้อมูล(ขั้นบริบท) ของหน่วยระบบ Aและ B

วิธีการเก็บข้อมูลของระดับหมู่บ้าน (A)

- 1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1
- 2.สังเกต
- 3.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 ครั้งที่ 1

วิธีการเก็บข้อมูลของระดับรายบุคคล(B)

- 1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
- 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

2.10วิธีเก็บข้อมูล(ปัจจัย) ของหน่วยระบบ Aและ B

วิธีการเก็บข้อมูลของระดับหมู่บ้าน (A)

1. สังเกตสัมภาษณ์ตามแบบ บร.3 บร.4 และ บร.9
2. ศึกษาตนเอง, ศึกษาจากเอกสาร

2.11 วิธีเก็บข้อมูล(ขั้นกระบวนการ) ของหน่วยระบบ A และ B

วิธีการเก็บข้อมูลของระดับหมู่บ้าน (A)

1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4
2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม ศึกษาจากเอกสาร

2.12 วิธีเก็บข้อมูล(ขั้นผลผลิต) ของหน่วยระบบ A และ B

วิธีการเก็บข้อมูลของระดับหมู่บ้าน (A)

1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2, บร.4, บร.10
2. สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ
3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม ศึกษาจากเอกสาร
4. รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน
3. ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา

ตัวชี้วัดบริบท หมายถึง ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมของหน่วยระบบ A เป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

- 3.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน, ป่าไม้, สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และค่านิยมอื่น ๆ ในแบบรายงาน บร.1

ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ความยากจนของประเทศ
2. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อย (SMEs)
3. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
4. ความเคื้อคร่อนและการเป็นหนี้สินของประเทศ
5. บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคน เรียกว่าความล้มสลายของท้องถิ่นชนบท
6. สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
7. ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

- 3.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน / ชุมชนนี้ สภาพป่าและหนองน้ำ สภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้าน / ชุมชนและค่านิยมอื่น ๆ ในแบบรายงาน บร.1

วิธีการเก็บข้อมูลของระดับรายบุคคล(B)

1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11

วิธีการเก็บข้อมูลของระดับรายบุคคล(B)

1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
2. สังเกตจากการเสวนาตามแบบ บร.6

วิธีการเก็บข้อมูลของระดับรายบุคคล(B)

1. สังเกต สัมภาษณ์ ตามแบบ บร.10

ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบไปด้วยตัว
 ประเมิน บร .1 ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน / ชุมชน
2. สภาพปัจจุบัน
3. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน / ชุมชน
4. ด้านวัฒนธรรม
5. ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ เช่น การมีหนี้สินของ ชาว
 บ้าน การมีที่ทำกินของตนเอง , การเช่าที่ทำกิน การมีที่สมคคืออยากได้สิ่งนั้น สิ่งนั้นต้องขายทรัพย์สิน
 ติมหรือกู้ หรือยืมเงิน , การตลาดสำหรับผลผลิต , และระดับฐานการเงินหรือสินทรัพย์
6. วัฒนธรรมประเพณี หรือแบบแผนการดำเนินชีวิต ที่เด่นของท้องถิ่น/ ชุมชน
7. ลักษณะบางประการที่เป็นศักยภาพในด้านดี ซึ่งจะเอื้อต่อการการสร้างควม
 แข็งแรงอย่างยั่งยืนให้แก่ชุมชน เช่น ความสามัคคี ความขยัน การมีแหล่งท่องเที่ยว การมีแหล่ง
 อาหาร เป็นต้น
8. ลักษณะบางประการที่ต่อแสดงถึงความไม่เข้มแข็งของชุมชน/ ท้องถิ่น การ
 ะทิ้งถิ่นฐาน การแตกแยกของครอบครัว ความไม่สามัคคี โรคภัยประจำท้องถิ่น เป็นต้น

4. ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีและตัวแปรที่ศึกษา

ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีการดำเนินการ หมายถึง การจัดกลุ่มผู้ผู้ทำกิจการเดียวกัน
 ให้คิดกระบวนการวิธีทำงาน (Work Procedure) ที่ดี ในแนวคิดเชิงระบบ เช่น หน่วยระบบในการทำ
 อาชีพเลี้ยงปลาอุก อาชีพเลี้ยงสุกร ที่ดีจะต้องประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า ๆ กระบวนการ และผล
 ผลิตที่ดีนั้นจะต้องทำอะไร โดยมีจำนวนสมาชิก 10 ราย จำนวนผู้ถูกสัมภาษณ์ 7 ราย มีการพิจารณา
 ตัวแปรดังต่อไปนี้

1. การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่
 - 1.1 เงินที่กู้มาได้กลุ่มเลี้ยงปลาอุกนำมาซื้อเครื่องบคอาหารปลาและซื้ออาหาร และซื้อพันธุ์
 ปลา กลุ่มเลี้ยงสุกร นำมาซื้ออาหาร
 - 1.2 สถานที่อยู่ใกล้กับคลองน้ำมีความสะดวกในการสูบน้ำเลี้ยงปลาอุก การเลี้ยงสุกร
 อากาศที่ถ่ายเทได้สะดวก
 - 1.3 เทคนิควิธีทำงาน คือ สมาชิกเลี้ยงปลาอุกด้วยโครงไก่บคซึ่งมีต้นทุนน้อยกว่าหัวอาหาร
 อาหาร โดยแบ่งสมาชิก ส่วนหนึ่ง ไปซื้อ โครงไก่ที่โรงงาน อีกส่วนหนึ่งมีหน้าที่บค โครงไก่ และนำมา
 แบ่งอาหารให้กันในกลุ่ม และมีบ่อพักน้ำสำหรับถ่ายน้ำเลี้ยง และเทคนิคในการเลี้ยงสุกรเลี้ยงด้วย

อาหารสุกร และใช้รำ และผักขม ซึ่งมีต้นทุนน้อย

1.4 กำลังการทำงานมีสมาชิกที่พอเพียงต่อการดำเนินงาน

2. การมีกระบวนการที่ดี ได้แก่

2.1 การทำกิจการดูวิธี

2.2 มีการทำบัญชี รายรับรายจ่ายแก่สมาชิก

2.3 สมาชิกมีการสรุปผลการดำเนินงาน

3. การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่

3.1 สมาชิกมีรายได้เป็นเงิน

3.2 สมาชิกมีการขยายกิจการ

3.3 สมาชิกมีการเทคนิควิธี

3.4 สมาชิกสามารถพึ่งพาตนเองได้

3.5 สมาชิกมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งเพราะมีการทำกิจการอย่างถูกต้องมีตลาดรองรับที่แน่นอน

รับที่แน่นอน

5. การแจกแจงตัวแปรและลักษณะค่าของตัวแปร

ต่อไปนี้เป็นรายการตัวแปรที่จะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 4 ประการของการทำสารนิพนธ์ที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 ของเล่มสารนิพนธ์นี้ บรรดาตัวแปรที่ปรากฏในตอนนี้เป็นส่วนใหญ่ได้มาจากการนำเอาตัวแปรของตอนที่ 3 มาแจกแจงและเรียบเรียงใหม่ และจะมีตัวแปรใหม่ๆ บางตัวเพิ่มขึ้น เพื่อตอบคำถามที่เพิ่มขึ้นของตอนที่ 6 พร้อมกันนี้จึง แสดงลักษณะของค่าของตัวแปร เพื่อความสะดวกแก่การเก็บข้อมูลและเขียนสรุปผล

วัตถุประสงค์ประการที่ 1 เพื่อทราบว่างกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บรรลุเป้าหมาย 5 ข้อเพียงใดอันได้แก่

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. การมีกองทุนหมู่บ้าน

- มีกองทุนอยู่ก่อนแล้วก็กองทุน

- มีกองทุนขึ้นมาใหม่จากเงินกองทุน 1 ล้าน

- รวมเงิน 1 ล้านบาทสมทบกับกองทุนหนึ่ง

กองทุนใด

2. การมีความเข้าใจเกี่ยวกับ

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน

กองทุนหมู่บ้าน

- มีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนมาให้ความรู้

3. ทศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน

- มีความต้องการอยากให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน

4. การมีวัตถุประสงค์ของกองทุน
- มีกองทุนหมู่บ้านสามารถพัฒนาอาชีพและรายได้
 - มีการพัฒนาอาชีพ
 - มีการสร้างงาน
 - มีการสร้างรายได้
 - มีสวัสดิภาพของสมาชิกกองทุน
5. แนวโน้มความเข้มแข็งและอยู่รอดของกองทุน
- มีผู้สนับสนุนให้เกิดกองทุน
 - มีสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือสมัครเป็นสมาชิกกองทุน
6. ยอดเงินในปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้าน
- จำนวนสมาชิกกองทุน
 - จำนวนเงินออมและเงินทุน
 - ยอดคงเหลือของกองทุน 1 ล้าน
- 1.2 การมีระบบบริหารกองทุน
- ตัวแปร**
- ลักษณะค่าของตัวแปร**
1. คณะกรรมการบริหารกองทุน
- มีคณะกรรมการการบริหารกองทุน
 - จำนวนคณะกรรมการบริหารกองทุน
 - มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบกองทุน
2. ระเบียบการบริหารกองทุน
- มีระเบียบการบริหารกองทุน
3. การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร
- มีการประชุมของคณะกรรมการ
 - มีการรับสมัครสมาชิก
 - มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน
 - มีการรับเงินฝาก
 - มีการระดมทุนเงินฝาก
4. การตัดคืนเงินกู้
- มีระเบียบการกู้และขอกู้
 - มีระเบียบการคิดดอกเบี้ย
 - จำนวนผู้กู้ที่ได้รับการพิจารณาเงินกู้
 - จำนวนผู้กู้ที่ไม่ได้รับการพิจารณาเงินกู้
 - จำนวนผู้กู้ที่มีความพอใจกับการกู้เงิน

5. มีการจัดสรรผลประโยชน์

- จำนวนผู้กู้ที่ไม่มีความพอใจกับการพิจารณาเงินกู้
- จำนวนขอกองทุนสะสมจาก 1 ล้าน
- จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับ
- มีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างยุติธรรม

1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ตัวแปร

1. มีความเข้าใจในเรื่อง

เศรษฐกิจพอเพียง

2. มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจ

พอเพียง

3. มีความเข้าใจในเรื่อง

การพึ่งตนเอง

4. มีการปฏิบัติในเรื่อง

การพึ่งตนเอง

5. มีความเข้าใจในเรื่อง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. มีการปฏิบัติในเรื่อง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลักษณะค่าของตัวแปร

- ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
- มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการประกอบอาชีพของผู้กู้
- ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง
- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง
- มีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการบริหารกองทุน
- มีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพ
- ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น
- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารกองทุน
- มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนินกิจการของผู้กู้

1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

หมายเหตุ ภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมในที่นี้ หมายถึงถึงศักยภาพและแนวโน้มที่จะไม่ตกเป็นเหยื่อหรือเป็นทาสทางเศรษฐกิจและสังคมแก่นายทุน หรือผู้ปองร้ายหรือภัยธรรมชาติที่อาจจะมีในอนาคต

ตัวแปร

1. การกระตุ้นให้มีภูมิคุ้มกัน ระดับกองทุนโดยรวม

ลักษณะค่าของตัวแปร

- มีการชี้แนะเรื่องกองทุนให้ประชาชนเข้าใจ
หลักการสำคัญที่ว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของ
สมาชิกทุกคน มีใช้เงินที่รัฐบาลให้ยืม
- มีความเข้าใจของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับ
การดำเนินงานกองทุนว่าจะต้องช่วยกันรักษา
เงินกองทุนด้วยตนเอง ถ้าผู้กู้ไม่ชำระคืนจะต้อง
จัดการกันเองให้ได้ มีใช้รอรัฐบาลจัดการ

2. ภูมิคุ้มกันระดับกิจการของผู้กู้ แต่ละคน

- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการ
ประกอบอาชีพ โดยไม่กู้หนีจากแหล่งที่ดอกเบี้ย
แพง
- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการ
ประกอบอาชีพ โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง
ทางเทคโนโลยี
- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการ
ประกอบอาชีพ โดยคำนึงถึงการบริโภคเอง
และมีตลาดที่แน่นอน

1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

ตัวแปร

ลักษณะของค่าตัวแปร

1. ศักยภาพเดิมของบริบท มากน้อยเท่าใด

- สภาพของป่า
- สภาพของดิน
- สภาพของหนองน้ำ
- จำนวนประชากร
- อาชีพครั้งแรกของประชากร
- ถนน ไฟฟ้า ประปา

2. การดำเนินงานเท่าที่ผ่านมามีศักยภาพในด้านต่าง ๆ

2.1 ทุนด้านการเงิน

- จำนวนเงินกองทุนในหมู่บ้าน
- จำนวนกลุ่มต่าง ๆ และจำนวนเงิน

2.2 ทุนด้านทรัพยากรทางกายภาพ

- จำนวนและลักษณะประชากร

2.3 ด้านวัฒนธรรมประเพณี

- การประกอบอาชีพ
- สภาพของที่ดิน
- จำนวนวัด/มัสยิด/โบสถ์
- การใช้ภาษาพื้นบ้าน
- มีโบราณสถาน
- โบราณวัตถุ

2.4 ทางปัญญา

- จำนวนโรงเรียนในหมู่บ้าน
- จำนวนผู้ที่จบการศึกษา
- จำนวนนักเรียนในระดับต่าง ๆ
- จำนวนภูมิปัญญาชาวบ้าน

3. มีความเข้มแข็งในการทำกิจการของผู้กู้

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

3.1 การเกษตร

- จำนวนผู้กู้ที่ดำเนินกิจการอย่างยั่งยืน

3.2 ค้าขาย

3.3 การบริการในชุมชน

3.4 อุตสาหกรรมในครัวเรือน

3.5 การลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ

วัตถุประสงค์ประการที่ 2 การทราบว่ามียุทธศาสตร์ด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือ

ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน 1.1 - 1.5 ข้างต้น

2.1 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุน

ตัวแปร ลักษณะค่าของตัวแปร

1. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน - มีใครบ้างมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนมี
จำนวนมากน้อยเพียงใด

2. มีกองทุนเดิมในหมู่บ้าน

- จำนวนกองทุนเดิมในหมู่บ้าน
- จำนวนเงินสะสมในหมู่บ้าน

3. มีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน - จำนวนกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

2.2 ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. ไม่มีการสนับสนุนในการ

- จำนวนผู้ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุน

จัดตั้งกองทุน

2. มีความไม่พึงพอใจในการจัดตั้งกองทุน - จำนวนผู้ไม่พึงพอใจในการตัดสินใจเงินกู้
3. ไม่มีเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน - จำนวนผู้ที่ไม่ยอมส่งเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย

วัตถุประสงค์ประการที่ 3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของเรียนรู้

ตัวแปร

1. มีเครือข่ายขององค์กรย่อยภายในชุมชน
2. มีองค์กรแหล่งความรู้ที่เสริมการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในชุมชน
3. มีองค์กรภายนอกชุมชนที่เชื่อมโยงกับองค์กรภายในชุมชน

ลักษณะค่าของตัวแปร

- มีองค์กรผู้ประกอบอาชีพเดียวกัน
- มีองค์กรผู้ประกอบอาชีพเสริมกัน
- มีหน่วยองค์กรมาให้ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต
- มีการจัดตั้งองค์กรแหล่งความรู้ในชุมชน
- มีการจัดตั้งโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- มีการจำหน่ายหนึ่งผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบลที่เชื่อมกับตำบลอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ประการที่ 4 การค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

ตัวแปร

ความเข้มแข็งของชุมชน

1. มีความสามัคคี
2. มีความซื่อสัตย์
3. ยกย่องคนทำดี
4. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม
6. มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น
8. มีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร
9. มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก
10. มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

ลักษณะค่าของตัวแปร

- ลักษณะค่าบนตัวแปรใน บร 2

11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม

12. มีแผนงานชุมชน โดยสมาชิก

4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่คณะกรรมการในท้องถิ่นที่รับผิดชอบ

ตัวแปร

ความเข้มแข็งของชุมชน

ลักษณะค่าของตัวแปร

- มีทุนกู้ยืมถาวร

- มีการรวมกลุ่มการประกอบอาชีพ

- ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามัคคี

- ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง ได้อย่างยั่งยืน

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ผลการติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยการรายงานข้อมูลที่ได้ตามกรอบความคิดทฤษฎี ซิฟฟ์โมเดล (CIPP Model) ซึ่งมีขั้นตอนการรายงานดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
2. ผลการประเมิน โครงการ โดยภาพรวม
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้
4. สรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการ อันได้แก่
 - 4.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อเพียงใด
 - 4.2 เพื่อทราบว่ามิปัจจัยด้านบวก และด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน
 - 4.3 เพื่อทราบว่าได้เกิดองค์กรเรียนรู้หรือไม่ จากกระบวนการทำการสารนิพนธ์ครั้งนี้
 - 4.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

โดยที่จะใช้หลักการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Evaluation) เป็นสำคัญดังนั้นสำหรับตัวชี้วัดหรือตัวแปรที่มีผู้ประเมิน ไม่สามารถตั้งเกณฑ์การตัดสินค่า “ดี-เลว” ก็จะนำเสนอข้อมูลสภาพจริงเท่านั้น ส่วนตัวชี้วัดใดที่มีสมควรตั้งเกณฑ์ตัดสินค่าได้ก็จะแสดงเกณฑ์นั้นอย่างชัดเจน ควบคู่ไปกับการเสนอข้อมูลและเสนอผลการตัดสินค่า

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

แม้ว่าเศรษฐกิจไทยภายใต้เข้มแข็งสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมจะทำให้รายได้เฉลี่ยต่อคนได้เพิ่มจากคนละ 2,106 บาท ในปี 2503 เป็น 68,000 บาท ในปี 2538 แต่ลึกลงไปในตัวเลขเหล่านี้ คือ ความแตกต่างทางรายได้ ความร่ำรวยของคนกลุ่มน้อยและความยากจนของคนกลุ่มใหญ่ ช่องว่างทางรายได้ระหว่างคนจนและคนรวยออกไปทุกปีจะเห็นได้จากตารางที่ 1 โดยอย่างยิ่งช่องว่างระหว่างคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับคนกรุงเทพฯ

ตารางที่ 1 แสดงรายได้ต่อบุคคล เมื่อปี พ.ศ. 2503 - 2523 (บาท)

ภาค	1988	1990	1992	1994	1996	1998
รายที่สุด 20%	51.2	54.1	55.6	54.1	53.3	53.9
20%	21.1	19.9	19.8	20.3	20.5	20.2
20%	13.4	12.7	12.2	12.7	12.9	12.7
20%	9.0	12.7	7.9	8.3	8.5	8.4
จนที่สุด 20%	5.2	8.4	4.5	4.6	4.8	4.8
สัดส่วนรายที่สุด 20%	9.8	4.9	12.4	11.8	11.1	11.2
สัดส่วนจนที่สุด 20%						

ที่มา จำนวนจากตัวเลขของ สศช. และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)

จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 แสดงเจตนารมณ์ ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งมั่นจะสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยตรง ดังนี้

- นโยบายการสร้างรายได้

1) ด้านการเกษตร ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเกษตรกร โดยการปรับโครงสร้างด้านสินเชื่อ การส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสานและส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ทำกิน

2) ด้านอุตสาหกรรม ปรับโครงสร้างการผลิตในภาคอุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติทักษะฝีมือภูมิปัญญาไทย ศักยภาพการผลิตและการตลาด

3) ด้านการบริการและการท่องเที่ยว

- นโยบายด้านพาณิชย์และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนที่จะส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้มีความเข้มแข็งพร้อมไปกับการเร่งสร้างผู้ประกอบการ SME รายใหม่ เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ อันเป็นฐานภาษีให้กับประชาชน ในระยะยาวโดยดำเนินการดังนี้

- SME มีกำไรไม่เกิน 1 ล้าน เสียภาษี 20%

- SME กำไร 1-3 ล้าน เสียภาษี 25%

- SME กำไร 3 ล้าน ขึ้นไป เสียภาษี 30%

1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

การขาดดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นำไปสู่ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด (ดุลการค้าและดุลบริการ) เพราะรายได้จากภาคบริการ ในที่สุดแล้วก็ไม่เพียงพอที่จะนำมาชดเชยดุลการค้า ยิ่งนำเข้า และการส่งออกของไฮต้องพึ่งพาการขนส่งของบริษัทเดินเรือต่างประเทศ จึงต้องเสียค่าระวางเรือและค่าประกันภัยในต่างประเทศมากขึ้น ยังมีการส่งออก - นำเข้ามากขึ้น ค่าใช้จ่ายส่วนนี้ก็ยิ่งมากขึ้น ดังในปี 2538 - 2539 ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลสูงมากถึงประมาณร้อยละ 9 ของ GDP การค้าแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการขาดดุลการค้าของประเทศไทย

ปี	ยอดขาดดุลการค้า	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของ GDP
2531	109,544	702
2532	146,364	802
2533	254,635	12.2
2534	233,201	9.7
2535	208,601	7.3
2536	230,733	7.2
2537	231,437	6.4
2538	357,276	8.4
2539	420,725	9.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

จากรายงานของธนาคารโลก ปี 1999 / 2000 พบว่าได้มีการพูดถึงการพัฒนาแบบยั่งยืน เนื่องจากในช่วงทศวรรษ(1972-1992) ที่ผ่านมามีปัญหาเกิดขึ้น จากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ เช่น ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมของชุมชน ปრაกฏการณ์อื่นๆที่เห็นได้ชัด คือ การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล โรคภูมิแพ้ มะเร็ง หอบหืด ทางเดินหายใจ การใช้สารเคมี ในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรกรรม

ตารางที่ 3 ปัญหาสิ่งแวดล้อมและเหตุผลหลัก

ปัญหา(ระดับ)	สาเหตุหลัก
1 มลพิษ(Pollution)	-การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์การตัดไม้ทำลายป่า
2. การสูญพันธุ์ของพืชและสัตว์	- การเปลี่ยนแปลงในการใช้ที่ดิน (การพัฒนาการทำลายป่า) การเพิ่มขึ้นของประชากรและการจับปลาในเขตหวงห้าม
3. ความเสื่อมโทรมของดิน	- ปัญหาประชากร , การพัฒนา ,การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ
4. การหมดสิ้นไปของน้ำ	- การใช้น้ำแบบไม่ยั่งยืน , การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ
5. การหมดสิ้นไปของทรัพยากรหลายชนิด	- เชื้อเพลิงจากถ่านหิน , แร่ธาตุต่างๆ
6. ปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่นๆ	- การกำจัดของเสีย , การจราจร
7. มลพิษจากสารพิษ	- สารหนัก , สารกัมมันตรังสี , สารเคมีภาคการเกษตร

ที่มา : เศรษฐศาสตร์การพัฒนา. เอกสารการสอนระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ , มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544

1.1.5 ความเคียดแค้นและการเป็นหนี้สินของประชาชน

การสถาปนาระบบโครงสร้างความสัมพันธ์ที่วางพื้นฐาน อยู่บนความสัมพันธ์แบบเมืองแม่และเมืองบริวาร ทำให้ประเทศไทยต้องพึ่งพาประเทศที่เป็นเมืองแม่ หรือศูนย์กลางของระบบเศรษฐกิจทุนนิยม โลกมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นตลาดนำเข้า สินค้าอุตสาหกรรมหนัก (เทคโนโลยี) ที่มีราคาสูง และทำหน้าที่ผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม การประกอบชิ้นส่วนที่ใช้แรงงานเป็นหลัก มีมูลค่าเพิ่มไม่สูงมากนัก ก่อให้เกิดดุลการค้า การขาดเงินออมภายในประเทศ การเป็นหนี้สินต่างประเทศ การพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศมากขึ้น การขาดดุลการค้าของประเทศไทยนำไปสู่ปัญหาเงินทุนระหว่างประเทศหรือเงินรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเป็นหลักค้ำประกันเงินบาท ซึ่งขาดดุลมากก็หมายความว่า เงินตราต่างประเทศยิ่งร่อยหรอ ปี 2538 - 2539 ที่เงินตราสำรองยังสูงอยู่ระดับ 35,000 - 39,000 ล้านดอลลาร์นั้น ปัจจัยสำคัญเงินสำรองที่สำคัญคือ เงินกู้ยืมจากต่างประเทศ ทั้งการกู้ยืมภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งปรากฏว่าเมื่อสิ้นปี 2539 วงเงินกู้ยืมสูงถึงประมาณ 90,000 ล้านดอลลาร์ ของเอกชน 72,000 ล้านดอลลาร์ ของรัฐ 18,000 ล้านดอลลาร์ เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้โดย

เฉพาะหนี้ระยะสั้นที่ต้องชำระ ในปี 2540 - 2541 มีอยู่ถึงประมาณ 48,000 ล้านบาท (ทั้งหมดเป็นหนี้ของเอกชน) มีผลทำให้ค่าเงินบาทต่ำลง จึงนำไปสู่ภาวะวิกฤติทางการเงิน จึงทำให้ประชาชนในประเทศเกิดความเดือดร้อน และการเป็นหนี้สิน โดยเฉพาะชาวชนบทตลอดจนปัญหาอื่นๆ ที่ตามมา ภาคการเกษตรจึงมีปัญหา เกษตรกรมีหนี้สินมาก มีการลงทุนน้อยฐานการออมไม่มี

คนจนอยู่ในชนบทมีมากโดยมีเส้นความยากจนของชนบทอยู่ที่ 10.751 บาท / ปี และรายได้ภาคการผลิตของคนชนบทและในเมืองดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงรายได้จากภาคการผลิตของคนในเมืองกับชนบท (ล้านคน / %)

รายได้จากภาคการผลิต	ปี 2536 ล้านคน / %	ปี 2539 ล้านคน / %	ปี 2543 ล้านคน / %
ชนบท	42 (73%)	43 (71%)	43 (70%)
ในเมือง	45 (27%)	17 (29%)	19 (30%)

1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคนเรียกว่าความล้มเหลวของท้องถิ่นชนบท

ในส่วนของชนบทไทยซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศนั้น ความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามแนวคิดของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี ได้สร้างวิกฤตให้แก่หมู่บ้านในชนบทและประเทศในลักษณะของการล้มสลายทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ทำให้สถาบันครอบครัวล้มสลาย ทำให้ครอบครัวแตกแยกกันไป เช่น ไปรับจ้างเป็นกรรมกร เป็นคนใช้ ไปทำงานที่ต่างประเทศ ไปเป็นโตเกณีส มีการขายลูกเป็นโตเกณีส เป็นกรรมกรเด็ก ความล้มสลายทางเศรษฐกิจของชุมชนชนบทและความล้มสลายของสถาบันครอบครัวย่อมทำตายนชีวิตของชุมชนเอง เพราะผู้คนเคลื่อนย้ายตะเกือกตะกายเอาตัวรอด ชีวิตในเมืองเป็นชีวิตที่ปราศจากชีวิตแบบชุมชน เป็นชีวิตเดี่ยวกายของแต่ละครอบครัว เป็นชีวิตที่ทอดทิ้งคนแก่ เด็ก คนป่วย เป็นสาเหตุให้มีการทำลายสิ่งแวดล้อมหรือหรือระบบนิเวศชาวบ้านที่ยากจน เป็นหนี้สินข่มตออยู่ในสภาพหน้ามืดและทำได้ทุกอย่าง แม้แต่จะเผาป่า บุกเบิกเข้าไปปลูกมันสำปะหลัง ปลูกอ้อย ทำทุกอย่างเท่าที่จะทำได้

ความล้มเหลวของการพัฒนาได้สร้างความทุกข์ยากให้แก่ชาวชนบท พร้อมกับได้จุดประกายให้ชาวบ้านหลายแห่งที่เคยวิ่งตามทิศทางการพัฒนาแบบผลิตเพื่อขาย ให้หันมามองสภาพความเป็นจริง รู้จักประมาณตัวเอง และหวนนึกถึงสภาพความเป็นอยู่ของคนรุ่นพ่อ แล้วเริ่มกันสร้างฐานการผลิตของตัวเองภายในหมู่บ้านรวมถึงการรวมตัวเพื่อดำเนินกิจกรรมสาธารณะในรูปแบบของประชาคมจากสภาพของปัญหาของการพัฒนาประเทศดังกล่าว จำเป็นต้องมีการรวมพลัง สร้างสรรค์สังคมใหม่

ด้วยความสมัครสมาน โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกแบบพัฒนาอย่างกว้างขวาง

1.1.9 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

- 1) - แม้ว่าสถานะเศรษฐกิจจะตกต่ำกลุ่มนักการเมืองหรือกลุ่มคนรวยมักที่จะนิยมสินค้าจากต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย
- 2) ไหลออกนอกประเทศเป็นจำนวนมากจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาวะ เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ ซึ่งสังคมเมืองมักเน้นด้านวัตถุนิยม มีการดิ้นรนขวนขวายแข่งขันตลอดเวลา ไม่เห็นความสำคัญทางจิตใจ สมาคมเมืองได้รับอิทธิพลจากตะวันตกเข้ามามากและเป็นศูนย์กลางความเจริญ จึงทำให้ได้รับอารยธรรมและขนบธรรมเนียมของต่างประเทศ ได้
- 3) ปัจจัยที่จะช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันของชาวบ้าน และความศรัทธาในทางศาสนา การศึกษาหาความรู้ ทั้งในหมู่บ้าน และนอกหมู่บ้าน โครงสร้างพื้นฐาน

1.2.4 ด้านวัฒนธรรม

ในหมู่บ้านนี้มีวัด 1 แห่ง มีพระ 4 รูป ประชาชนทั้งหมดนับถือศาสนา พุทธ และได้ทำบุญประเพณีต่างๆในวันสำคัญๆของศาสนาครบทุกวัน ส่วนที่เพิ่มขึ้นคือวันแม่แห่งชาติและวันพ่อแห่งชาติได้ไปทำบุญตักบาตรที่วัดและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อเป็นการถวายเป็นการถวายความจงรักภักดีและภาษาท้องถิ่นที่ใช้คือ ภาษาอีสาน และภาษาไทยโคราช

1. ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

- 1) การมีหนี้สินของชาวบ้าน ประชากรบ้านสุขสำราญ เป็นหนี้เงินกองทุนแก้ไขความยากจน (ก.ข.ค.จ.)และเป็นหนี้ ธกส. ,สหกรณ์สีข้าว
- 2) สินทรัพย์โดยรวม
 - มีที่ทำกินของตนเอง จำนวน 25 ครอบครั้ว
 - มีที่ดินทำกินของตนเองและเช่าเป็นบางส่วน จำนวน 22 ครอบครั้ว
2. ลักษณะบางประการที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็งของชุมชน คือ การละทิ้งท้องถิ่นของประชาชนไปทำงานต่างถิ่น

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 โดยภาพรวม มีดังนี้

กล่าวโดยสรุป ตัวชี้วัดการประเมินโครงการ โดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B ระบบ B นั้นมีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัวต้องพึ่งผล

ผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงิน ผู้กู้แต่ละรายต้องส่งคืนกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้น เงินที่ผู้กู้ต้องชำระคืนเป็นค่าใช้จ่ายจึ้นนำเข้าของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านนั้น ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบเพราะหน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้สำเร็จ เงินที่ผู้ชำระคืนก็ส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A ในทำนองคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือยอดเงินที่ให้ผู้กู้ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B ประสบความสำเร็จด้วย

3. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4.1 การเกิดกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านให้ความร่วมมือและมีความพร้อมในการตอบสนองเพื่อให้เกิดกองทุนดี

4.2 การมีระบบบริหารกองทุน พบว่า ทำให้เกิดกระบวนการทำงานของกองทุนเป็นไปอย่างมีระบบ ระเบียบ และมีแบบแผนในการทำงานของคณะกรรมการยิ่งขึ้น

4.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านรู้จักที่จะทำธุรกิจของตนเองมากขึ้น โดยมีกรณีแนวทางจากคณะกรรมการกองทุนและหน่วยงานราชการ

4.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า ประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำธุรกิจของตน การจัดการธุรกิจ การสร้างรายได้เพิ่มขึ้น ด้วยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ อย่างมีระบบ

4.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น พบว่า ชุมชนมีความเข้มแข็งขึ้นจากความสามัคคี ความร่วมมือของคนในชุมชน

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้งข้อ พบว่า

4.1.1 การเกิดกองทุน พบว่า

1) มีกองทุนขึ้นมาใหม่จากเงินกองทุน 1 ล้านบาท

2) ประชาชนในหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องกองทุน

และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกองทุน

3) ประชาชนหมู่บ้านสุขสำราญ มีความต้องการอยากให้เกิดกองทุนหมู่บ้านและให้ความร่วมมือในการสมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านด้วยดี

4) มีจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 ทั้งหมด จำนวน 52 คน

5) จำนวนเงินออมทั้งหมด 947,000 บาท นำมาปล่อยกู้ และยอดเงินคงเหลือของทุน

หมู่บ้านเหลือ 53,000 บาท

5.1.2 ระบบการบริหารกองทุน พบว่า

- 1) มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 มีทั้งหมด 15 คน ชาย 12 คน หญิง 3 คน
- 2) มีการร่วมกันสร้างระเบียบการบริหารกองทุนบ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 โดยมี สมาชิกกองทุนเห็นชอบทุกฝ่าย
- 3) มีการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 ดังนี้
 - มีการประชุมทุก 6 เดือน
 - มีการรับสมาชิกกองทุนบ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10
 - มีการรับเงินค่าหุ้น และจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบัน
 - มีการตัดเงินกู้ตามระเบียบ โดยสมาชิกผู้ที่มีความพอใจกับการพิจารณาเงินกู้
- 4) มีการจัดสรรประโยชน์อย่างยุติธรรม

4.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า

- 1) ประชาชนในหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง ,เศรษฐกิจพอเพียง และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับอำเภอ องค์การประจักษ์และบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10
- 2) คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการในการบริหารกองทุน
- 3) มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงการพึ่งตนเองมาใช้ปฏิบัติในการประกอบอาชีพของสมาชิก

4.1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า

- 1) สมาชิกกองทุนบ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 มีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน
- 2) ประชาชนในหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 ร้อยละ 80 จากประชาชนทั้งหมดในหมู่บ้านมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของกองทุนหมู่บ้านว่าเป็น กองทุนหมู่บ้านของสมาชิกทุกคน ไม่ใช่เป็นของใครคนใดคนหนึ่ง ในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการเป็นธนาคารเองของหมู่บ้าน มีเงินที่รัฐบาลให้ยืม
- 3) สมาชิกผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพ โดยคำนึงถึงการบริโภคเองและตลาดที่แน่นอน

4.1.5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็ง พบว่า

1) สมาชิกในหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ 10 มีสมาชิกทั้งหมด 52 คน ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน คือช่วงอายุ 18 - 50 ปี มีอาชีพหลัก คือ การทำนา ทำไร่ เลี้ยงโค ปลูกพืชผัก

2) มีทุนทางวัฒนธรรมประเพณีเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจทางพุทธศาสนาของชุมชน และมีภาษาประจำท้องถิ่น

3) ประชาชนในหมู่บ้านมีการดำเนินชีวิตสามารถเลี้ยงชีพพึ่งพาตนเองได้

4.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ ตามข้อ

4.1.1, 4.1.5 พบว่า

ปัจจัยด้านบวกที่พบดังนี้ส่งผลดีในการจัดตั้งกองทุน

- 1) มีการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตภายในหมู่บ้าน
- 2) รวมกลุ่มสร้างงานเพื่อเป็นอาชีพและเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว
- 3) เกิดความสามัคคีกันหมู่บ้าน

ปัจจัยด้านลบ พบได้ดังนี้

1) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณร้อยละ 5 ของประชากรทั้งหมด ในหมู่บ้านสุขสำราญที่ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุน , ไม่เข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน , มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกองทุน

2) ผู้กู้จำนวน 1 คนจาก 44 คนที่ขอกู้แล้วไม่ไปประกอบอาชีพตามวัตถุประสงค์

4.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้

1) การจัดตั้ง โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้แก่การผลิต อิฐดินซีเมนต์ บล็อก ไม้จำหน่ายเป็นวัสดุก่อสร้าง

2) มีการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเดียวกันซึ่งดำเนินการ โดยบัณฑิตกองทุนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการประกอบอาชีพตลอดจนปัญหาและแนวทางการแก้ไข

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

4.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด มีดังนี้

- 1) มีความสามัคคี
- 2) มีความซื่อสัตย์
- 3) ยกย่องคนทำดี
- 4) มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

- 5) มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม
- 6) มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้
- 7) ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น
- 8) มีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร
- 9) มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก
- 10) มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
- 11) มีผู้นำที่คุณธรรม ยุติธรรม
- 12) มีแผนงานชุมชน โดยสมาชิก

4.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น

ความเข้มแข็งของชุมชนในท้องถิ่นที่ปรากฏให้เห็นเกิดจากความสามัคคีของคนในหมู่บ้านเองซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นความซื่อสัตย์ ความช่วยเหลือของคนในหมู่บ้าน การทำความดีต่าง ๆ การรักใคร่ปรองดองของครอบครัวและเพื่อนบ้านใกล้เคียง การอยู่พร้อมหน้าพร้อมตัวของคนในครอบครัว เมื่อชุมชนมีปัญหาก็หาทางแก้ไขโดยให้คนในหมู่บ้านแสดงความคิดเห็นและรับฟัง ขอมรับสิ่งที่แสดงออกมาเหล่านี้ล้วนเป็นการชี้ให้เห็นถึงความเข้มแข็งของชุมชนทั้งสิ้น โดยที่เราอาจไม่ต้องทำการสัมภาษณ์ก็ได้ เพียงแต่เราทำการสังเกตอย่างใกล้ชิด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ผลข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ หมู่ 10 ตำบล คอนเมือง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- 1.1 เพื่อทราบกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่ง ทศิบบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด
- 1.2 เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง
- 1.3 เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กร เพื่อ การเรียนรู้ ซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลและระดับ ประเทศ
- 1.4 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย และเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองกำหนด(ใช้ บร.2)

2. วิธีการดำเนิน

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1. ศึกษาความเข้าใจ เป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- ขั้นที่ 2. ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ
- ขั้นที่ 3. ใช้วิธีทโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวชี้ ดลอคจน ตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล
- ขั้นที่ 4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำ การเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
- ขั้นที่ 5. ประมวลวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และ

บทที่ 4

- ขั้นที่ 6. ลงมือเขียนสารนิพนธ์
- สรุปผลการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 6. ลงมือเขียนสารนิพนธ์

สรุปผลการดำเนินการ ดังนี้

ผลการประเมินบริบทชุมชนของหมู่บ้านสุขสำราญ พบว่า แรกเริ่มก่อตั้งหมู่บ้านสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นที่นาและที่ราบลุ่ม ถนนมีสภาพเป็นทางเกวียน ต่อมาเป็นถนนลูกรัง จนกระทั่งในปัจจุบันเปลี่ยนสภาพจากหมู่บ้านเป็นชุมชนเมือง สภาพถนนภายในหมู่บ้านเป็นถนนลาดยางทั้งหมดเศรษฐกิจโดยรวมของหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ค่อนข้างดีอาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก

แหล่งน้ำที่สำคัญของหมู่บ้านสุขสำราญคือ ลำน้ำตะคลองซึ่งเป็นสายหลักของชาวบ้านใช้ในการอุปโภคและบริโภค ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ มีทั้งหมด 700 ไร่และจะมีป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 1 แห่ง

ไฟฟ้าเริ่มมีใช้ พ.ศ. 2510 น้ำประปา มีใช้เมื่อ พ.ศ. 2522 ถนนจากอดีตที่เคยเป็นทางเกวียนได้พัฒนาเป็นถนนลูกรังและสายหลักของหมู่บ้านจะเป็นถนนคอนกรีต โดยสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2540 โทรศัพท์สาธารณะเริ่มมีใช้ พ.ศ. 2540 โดยภายในหมู่บ้านจะมี 3 คู่

1) การมีนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์ประชาชนในหมู่บ้านใหม่สำโรง พบว่า ประชาชนให้ความสนใจและเข้าใจนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองว่า ช่วยแก้ไขปัญหาความยากจนได้ในระดับหนึ่งและทำให้มีเงินกองทุนหมุนเวียนเพียงพอในการประกอบอาชีพ

2) คณะกรรมการกองทุน กองทุนหมู่บ้านใหม่สำโรง มีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถ จากแบบรายงานผลการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านใหม่สำโรง ซึ่งมีการคัดเลือกเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2544 พบว่า คณะกรรมการกองทุนจำนวน 12 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ และเกษตรกรมีการแต่งตั้งเลขานุการกองทุน และเหรียญกิตติมศักดิ์ตามความรู้ความสามารถที่เหมาะสมตามคุณวุฒิ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ

3) เงินที่ผู้กู้ชำระคืน จากการที่สมาชิกกู้ไปประกอบอาชีพ ตั้งแต่วันที่ 24 ตุลาคม 2544 จนถึงกรกฎาคม 2545 จำนวน 72 ราย คิดเป็นเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย 1,395,000 บาท และเมื่อครบกำหนดชำระงวดต่อไป ก็จะมีเงินหมุนเวียนอยู่เช่นนี้ กองทุนมีเงินหมุนเวียนให้สมาชิกกู้ได้อีก เสริมสร้างให้กองทุนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

4) การมีนักศึกษา ป.บัณฑิต ซึ่งเข้าไปปฏิบัติงานคลุกคลีอยู่ในชุมชนสามารถแนะนำส่งเสริมผู้กู้ให้ความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์

อภิปรายสรุปผล มีการสรุปดังนี้

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ

การเกิดกองทุน กองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ เกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชน และมีแนวโน้มที่คนในชุมชนจะมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน เป็นการให้โอกาสชุมชนสร้างเงินทุนหมุนเวียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพ มีการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาฉุกเฉินและจำเป็น เป็นการพัฒนาคนกระจายอำนาจให้สมาชิกกองทุนบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยมีตัวราชการเป็นผู้ให้การสนับสนุน สมาชิกกองทุนมีสวัสดิภาพที่ดีขึ้น เกิดการเรียนรู้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ทำให้เกิดคุ่มกันทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านขึ้น

การมีระบบบริหารกองทุน มีการคัดเลือกและจัดตั้งคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการทำงาน มีความรับผิดชอบที่จะมาบริหารกองทุน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รัฐบาลมีนโยบาย กำหนดไว้ โดยมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน มีการประชุมการทำงานของคณะกรรมการอย่างเปิดเผย มีการร่างระเบียบการบริหารกองทุน มีการรับสมัครสมาชิกกองทุน มีการจัดทำบัญชีรายละเอียดย่อยคชทางการเงินให้สมาชิกทราบทุกเดือน มีการรับเงินฝาก มีการระดมทุนเงินฝาก มีการพิจารณาและอนุมัติโครงการที่ยื่นขอกู้ มีการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับสมาชิกกองทุนอย่างยุติธรรม คณะกรรมการปัจจุบันทำงานกันไม่ค่อยเต็มที่เพราะแต่ละคนมีงานที่ทำอยู่ก่อนแล้ว

การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง สมาชิกในชุมชนได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้มีการนำเอาทฤษฎีดังกล่าวนั้นมาปฏิบัติในการพึ่งตนเอง และนำความรู้ ความเข้าใจ แต่เมื่อนำมาปฏิบัติจริงกลับทำไม่ได้เพราะ ไม่มีที่ดินเพียงพอและสภาพพื้นดินไม่เอื้ออำนวยมาเสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่มีให้เห็นเพราะผู้นำชุมชนไม่ได้ทำการส่งเสริมเพื่อให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ ทำให้มีการช่วยเหลือตนเองในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม มีการชี้แนะเรื่องกองทุนหมู่บ้านให้สมาชิกกองทุนเข้าใจถึงหลักการสำคัญที่ว่า กองทุนหมู่บ้านเป็นสมาชิกทุกคน มีเงินที่รัฐบาลให้ยืม ถ้าผู้กู้ไม่ชำระคืนต้องจัดการกันเองให้ได้ ต้องช่วยกันบริหารเพื่อหมู่บ้านของเราเองมีใช้ สมาชิกเห็นโอกาสในการใช้กองทุนที่ถูกต้อง ในการดำเนินการประกอบอาชีพ โดยไม่กู้หนี้จากเงินทุนนอกระบบ การควบคุมสินค้านำเข้าจากต่างประเทศให้น้อยลง และพยายามผลักดันสินค้าออกให้มากขึ้น มีการรณรงค์ใช้สินค้าที่ผลิตขึ้นเองภายในประเทศก็เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมได้อีกทาง

การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น คนในหมู่บ้านใหม่สำโรงไม่ค่อยจะมี ความร่วมมือร่วมใจ ความสามัคคี ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันเพราะว่าภายในหมู่บ้านจะแบ่งเป็นหลายฝ่ายซึ่งไม่ถูกกัน มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกอยู่กันแบบสังคมเมืองเพราะหมู่บ้านใหม่สำโรงเป็นหมู่บ้านใหญ่ มีสถานที่ราชการที่สำคัญ ๆ หลายแห่งด้วยกัน จึงมีคนมากมายจากหลายที่มาอยู่ร่วมกัน

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดค่านิยมและค่านิยม

2.1 ปัจจัยด้านบวก

1. เกิดอาชีพใหม่ในชุมชน
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. เกิดความสามัคคีมากขึ้นในหมู่ชุมชน
4. มีการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ลดภาระหนี้สินนายทุนนอกระบบ
 - ทำให้เกิดภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจในชุมชน

1.1 ปัจจัยด้านลบ

- สมาชิกบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร
- ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานของคณะกรรมการ
- ไม่ปฏิบัติตามโครงการที่เสนอในการขอกู้

2. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

สมาชิกกองทุนไม่มีความรับผิดชอบตนเอง เช่น การไม่ตรงต่อเวลาในการชำระหนี้ นำเงินไปประกอบอาชีพและเกิดรายได้เลี้ยงครอบครัวบางรายใช้ผิดวัตถุประสงค์ ทำให้พึ่งพาตนเองได้ภายในชุมชนปลอดภัยและสบาย ปัญหาอาชญากรรมลดลง สมาชิกในชุมชนมีการรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันน้อยลงเพราะอยู่อย่างตัวใครตัวมันมากขึ้น จึงทำให้ชุมชนเข้มแข็งน้อยลงด้วย

3. ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ ของหน่วยระบบบริหารจัดการ

3.1 ผลโดยตรง สมาชิกกองทุนนำเอาทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ก่อให้เกิดการสร้างงาน และมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถนำเงินส่งคืนกองทุนทั้งต้นและดอกเบี้ย ส่งผลให้กองทุนมีเงินหมุนเวียนเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ

3.2 ผลกระทบโดยตรง พบว่า เรื่องขยายกิจการของผู้กู้ ทำให้สมาชิกมี

เงินทุนหมุนเวียนและขยายกิจการมากขึ้น สามารถสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น และเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของสมาชิกภายในชุมชน ให้มีสวัสดิภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย

3.3 ผลกระทบโดยอ้อม กองทุนหมู่บ้านใหม่สำโรงมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนเพิ่มมากขึ้น เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของชุมชนและเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนด้วย และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากฐานของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีการแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน

- จำนวนคณะกรรมการมีมากเกินไป
- ควรมีผลตอบแทนให้กับทางคณะกรรมการ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่
- ระยะเวลากำหนดการของโครงการ มีระยะเวลาที่สั้นทำให้การประเมินผลงานและการติดตามผลการปฏิบัติงานไม่ตลอด ขาดการต่อเนื่อง

2.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน ให้มีการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน

- ควรจัดการประชุมชี้แจงระหว่างคณะกรรมการกองทุนกับสมาชิกเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน และรายงานการดำเนินงานให้สมาชิกทราบทุกเดือน
- ควรมีการแลกเปลี่ยนดูผลการดำเนินงานของกองทุนแต่ละหมู่บ้าน
- ให้สมาชิกมีส่วนร่วม ในการบริหารการกองทุน

2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินทุนไปพัฒนากิจการอาชีพของสมาชิกกองทุน ที่ควรเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไข หรือแนะนำเกี่ยวกับการนำเงินทุนไปพัฒนากิจการอาชีพของสมาชิกกองทุน

- เงินกองทุนที่กู้ยืมไป น่าจะมีการวางแผนกลยุทธ์ให้ดีขึ้นเรื่องของการตลาด
- หน่วยราชการที่รับผิดชอบควรมี โครงการจัดฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น
- ควรจัดหาตลาด ที่จะรองรับผลผลิตของสมาชิกให้เพียงพอ

2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไปหรือเพิ่มเติม ที่จะนำมาค้นคว้าวิจัยต่อไป หรือเพิ่มเติมแก่ผู้อื่น

- ระยะเวลาในการศึกษาในภาคทฤษฎีสั้นเกินไป
- ในการทำแบบรายงานหมู่บ้านและชุมชนเมืองควรมีระยะเวลาในการทำงาน

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับ คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและ อำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อ เตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุรสภา ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสุขสำราญ. 2544. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสุข สำราญ. นครราชสีมา
- มหาวิทยาลัย, สำนักงาน. 2544. คู่มือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมิน โตรงการ. นครราชสีมา